

0-1b

1. Dithaba tše di leho hona ha Matlala ke Moxosi, Moxosana, Lehlwaše, Ngako, he e retwa bare mmangako a Mothemela, tsela di mo thametše, hohle, ha a na bohadi, ha ana habo. Ke thaba ya ha Railo, ya Phethlê, ~~MM MM~~ ya seralê, Sepatswê, morerê, Seralanê, Malobanê, Tsonê, Tsohana, Thabana ya Diphiri, Axôre, le Thabana ya Lešepana. Mmoto wa Phepyê, mmotô wa ha Ramakara, mmoto wa Ntlôlane le mmoto wa ha Ramokadikadi. Dinoka tša na matlala ke Yoka ya matlala, Nokananyane, Noka yê nthso, Sefahlane, Mošwašwe, Moschlêng, le Molathlê le Dibeng. Nokana ye nngwe ke Tswayaneng. Lengope le leholo ke Mathlekxanê. Maina a mathsa šia! Ke Našuhu, Talê-talê, Phofu, kxomo-ntswere, le Pôlawê. Didiba maina a tšona ke a:, Bohlapa-thšweni, Bolepe-bolepetsa molomo, Kropa-Kampa, Bômenê, Monetsêwa, le molôpi. Sethokxwa hoba Sekxweng sa mmamakwa, Lesaông le Sekhung le Makateng. Nahana tše di bušwang mo naheng e ya ha Matlala ke tše : Ke Madietane, Phetôle, Ha-Selôlô, ~~XXXXXX~~ Ha-Mahwai, Maineleng, Ha-Kxwadi, Ha-Manamela,
2. Ha-Ramakara, Ha-Seema, Makxabeng, Ha-Mathekxa, Ha-Modyela, Ha-Ngwepe, Lekhureng, Ha-Kxomo, le ~~M~~ Ha-Ramêla. Madietane xo ho dula lehôtwane le batho ba ba leko ka fase ha ~~M~~ pušo ya ha hahe, le Phetolê byalo. Lehotwana le sehetšwe nahana ya lona ke kxoši. Lehôtwaneng le lengwe ~~ixxixxxx~~ hona le thšimo ~~xxxxx~~ ya kxoši. ~~Mx~~ Kwa Phetolê le leswika le lengwe la ho ema ka dinao, le eme ka dithenthekkwane; bare maponô he ba tlile ba le bôfa ka dikxôle bare ba a le wiša la ba palela. Leswika leuwe le okametše Phetolê, ba le xi bitša kxôke. Hona le morula o mongwe ba o bitša morula wa maponô, ke mo maponô a kileho a Khutša, he ba be fetela kwa Rhodesia.

Leswika le kile la kxokoloha la ya fase, byale felo mouwe ba o bitša hore ke Ha-ramakxokolohela. Thabaneng e nnye mo Leweng la lefsika ho ngwadilwe ka maletere ha a phumulehe, He ba reta madietane, bare madietane a Bôrwa, Bôrwa ba Ntwane ya kxale, Boula-ula matlakala. Mohathlewe!!! Ha-Selelo, Ha-mahwei, Ha-kxwadi, Ha-manamele, Ha-mathêkxa, Ha-mojela maina a mahôrwana.

3. Ha-Mathêkxa ho na le Badimo mo thabeng ba ba bitša Badimo ba ha-Mathêkxa. Le hona bare hona le thlathladimabôya mothabeng; ke bona Badimo ba ha-Mathêkxa. Ho ngwadilwe dithswanthšo tša Masarwa a be a dula hona. Batho ba ha-Mathêkxa ba kile bare ba tlile ha-matlala, ka hore ke seripa se sengwe sa batho ba ha-matlala, bare ba ba butšiša bare le kae; bare re hona, fela re thswenywa ke dintšhi; ba ha-matlala ba ba romela bahlabani ha-mathêkxa ba yo thopa dikxomo tša mathêkxa ba mo fokoletša dintšhi. Bare: mma, ha a kx tse hore dintšhi ke lehumo. Ha-Modyela ho na le dithloho tša Matebele mo thabeng, bare e be le maôkxôkxô a hothopa dikxomo, ba bonwa, mme Mokxoši wa bataolwa, masohana a tle a swere marumo, bare ba boela xae Matebele ba thšaba, kxôtlôpô ya ya ija motho, ditôtô tša Matebele ya šata yele melalahlaheng. Ba ha Modyela ba bôya ba hôba mohôbô. Ha-Modyela le hona hona le swanthšo tša Masarwa.
4. Ba ha-matlala ba tsebiwa ka ditebalêbi mo dithlaheng, ke lona lethswaô la bona le ho phula tsebe ka hodimo ha tšbana. Tšbana ke motsebe e felaho hona. Basadi ba dira thlakô ya Phala mo diropêng, ho bouthša hore ba tšwa makotong a basadi. Ba dira le thšumo mo nkong. Thšumô Thšumô ke motheledi wa nko. Banna le masohana ba na diela tša bofiwa mo me hlohong. Basadi ba dira makwala mo dintlong, mebotwanêng, le mo fase he ba kxôphe ka boloko mo fase. Nokeng ya Moxalakwaena hoelela Noka ya Seepa-Bana le matlalane. Nokeng

ya ha-matlala ho elela. Nokananyane, Noka e nthso
 Mōswašwe, Leōpe-lebê, Mosethlong le Sefathlane. Noka-ya-matlala
 ena le maina a mantši, ke a: Sekxothing, Hlapiane, Lekhureng
 le Matlalane. Noka ya Mohathlê. le Tswayanêng di elela
 Rihngx Dibeng. Dibeng a mma-metse a mantši. Mōnye wa
 Madietane ke Moabelô, o ahile kxauswi a thaba ya
 Mmadietane. Mōnye wa Ha-Selôlô, ke Selôlô o a hile patoheng
 ya thaba ya Lethlwaši.

5. Ha-Mahwai ho a hile Mahwai, o ahile mo mmotong wa ha Lamôla.
 Phetolê ho ahile Seōpa, ke yena Mōnye a hona, a o ahile
 kxauswi le thaba ya Phetôlê. Mōnye a maineleng ke kwakwa
 o ntše kxaufsi le thaba ya Tsôhe le Tsôhana. Mōnye a
 ha-kxwadi ke yena kxwadi o ntše kxaufsi a thaba ya Tsôhê.
 Mōnye wa ha Manamela ke Mansmela o ntše kxauswi le thabana
 ya Pudutsê. Mōnye a Ha-Ramakara ke morwa wa konkoti Mapiti
 Matlala, o ntše mošê a noka ya Matlala Kxauswi le Taukotama.
 Ha-Seêma ho ntše lehotwana Seêma kxauswi le thabana tša ha
 Seêma. Lekhureng ho ntše motšere kxobe, ba ho bitša
 Lekhureng la Bo-motšere. Ke yêna monye wa hona. Makxabeng
 he ba ho reta bare: na Makxaba sabosweng a lôba kae? Mōnye
 hoba Benye ba Makxabeng ke Sankôbela, Ngwepele Mokôbana.
 Ba dula patoheng ya thaba ya Makxabeng. Sankobôlam M Ngwepe,
 Haweši, Mokôbana ke mahôtwana a a dikaneditšeng thaba ya
6. Makxabeng Nokana ye nngwe ye e elelaho Dibeng ke Mmamôlele
 mehobe ye melolo ke Mololô le Mmaborata. Mololô o phša he
 pula e duma ya thseola. Maina a dithaba tše di leho tikolohong
 ke Thabana ya Tibane, Sebelê, Serojanê, Mmulane, Lokwêim le
 Mabutle le Thabana ya ha Phaka. (Ke Mrs. M. Mosbelo)
 Difata tša dithaba ke "Tlapa la Dotsêna, Phata ya dipholo,
 Phata ya Šiha, Phata ya ha-kuntsimane le Phata ya Mokoši le
 Phata ya molofo. Mo Tlapeng la Dotsena ho na le Mohlala mo
 letlapeng wa lekoto la motho ha le tlohe bare ke kotola Suwane.
 Leina lu leswika mo thabeng ya Ngako bare ke "wa-mpona"! Leswika

34/12

4*

608.

Leswika leuwe he motho a lehona o bona tša kwa le kwa.
Mo thabeng ya he Railô ho na le leswika le ho lela byalo
ka thšipi.

Er ds